

Deres referanse:
201901491

Vår referanse:
201901570

Sted, Dato
Oslo, 21.06.2019

HØRINGSSVAR - FORSLAG TIL NY BARNEVERNENSLOV

Det vises til høringsbrev fra Barne- og likestillingsdepartementet av 4. april 2019 om høring til forslag til ny barnevernslov, med tilhørende e-post fra Politidirektoratet av 15. april med svarfrist til direktoratet innen 31. mai. Det vises videre til etterfølgende korrespondanse, der Kripos er gitt utvidet svarfrist til 21. juni.

Kripos gav 13. januar 2017 innspill til Politidirektoratet i forbindelse med høringsrunden til NOU 2016: 16 – Ny barnevernslov (vår ref. DL 201602003). Foruten nevnte høring har Kripos de de seneste år gitt flere innspill til Politidirektoratet som relaterer seg til barnevernstjenestens regelverk og samarbeidet mellom barnevernet og politiet. Det vises særlig til følgende skriv fra Kripos til POD;

- Høringssvar om endringer i opplysningsplikten til barnevernet (vår ref. DL 201602312)
- Kripos' innspill vedrørende kompetansebehov i barneverntjenesten (vår ref. DL 201701326)
- Høring - NOU 2017: 12 - Svikt og svik (vår ref. DL 201701871)
- Nasjonale retningslinjer for samarbeid mellom politi og barnevernstjeneste (vår ref. DL 201801685)

I nevnte høringssvar til NOU 2016: 16 – Ny barnevernslov har Kripos på side 3 siste avsnitt uttalt følgende;

"Etter gjeldende barnevernslov § 6-4 annet ledd er politiet pålagt, av eget tiltak, å gi opplysninger til barnevernet "når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt". Vi viser i den forbindelse til vår høringsuttalelse av 29.november 2016 vedrørende endringer i opplysningsplikten til barnevernet (vedlagt). Kripos har merket seg at barnevernet, gjennom ny § 80 tredje ledd, jf. forvaltningsloven § 13 b nr. 5 og 6, har "adgang" til å gi opplysninger til politiet "der dette er nødvendig ... for å forebygge vesentlig fare for liv eller alvorlig skade for noens helse". Så vidt vi kan se er dermed ikke barnevernet pålagt en tilsvarende plikt som politiet - om å gi nødvendig informasjon av eget tiltak. Dette er etter Kripos' oppfatning uheldig. Det burde i en ny barnevernslov fremgå en klar varslingsplikt for barnevernet overfor politiet."

Kripos

Den nasjonale enhet for bekjempelse av organisert og annen alvorlig kriminalitet
Post: Postboks 2094 Vikå, 0125 Oslo
Besøk:

Tlf: 23 20 80 00
Faks: 23 20 88 80
E-post: kripas@politiet.no

Org. nr.: 974 760 827
Giro: 7694.05.17962
www.politi.no

Kripos kan ikke se at våre innspill knyttet til varslingsplikt er fulgt opp gjennom lovforslaget. Vår vurdering er at behovet for en klargjøring fortsatt gjør seg gjeldende.

Med utgangspunkt i våre innspill i tidligere prosesser og oppfølgingen av disse, har vi i det følgende begrenset oss til å gi noen merknader til konkrete utkast til bestemmelser hvor Kripos har et særskilt ansvar eller kompetanse:

Barnebortføring

§ 5-2 Iverksetting av vedtak om omsorgsovertakelse

De situasjoner der et barn som er bosatt i Norge tas med til et land som ikke er tilsluttet 1996-konvensjonen før det fattes vedtak om omsorgsovertakelse, og det *deretter* fattes vedtak om omsorgsovertakelse, vil tilsynelatende reguleres av utkastets § 5-2 første ledd. I disse tilfellene vil man antakelig ikke rekke å få iverksatt vedtaket/få barnet hjem innen seks uker, med den konsekvens at vedtaket om omsorgsovertakelse kan falle bort. Dette kan eksempelvis være situasjonene som departementet skriver om i punkt 5.6.3.1, s. 60, som gjelder barn som er sendt ut landet mot sin vilje og som blir utsatt for tvang eller negativ sosial kontroll. Vi kan ikke se at denne situasjonen er berørt i departementets høringsnotat, men antar at dette er en situasjon som kan utgjøre "særlige grunner" som kan gi grunnlag for fristforlengelse, jf. lovutkastets § 5-2, første ledd, siste punktum.

Beskyttelse av trusselutsatte barn

Det følger av politiloven § 2 nr. 2 og 4 at politiet skal beskytte trusselutsatte personer mot trusler, vold og annen kriminalitet rettet mot liv, helse eller frihet. I arbeidet med å beskytte trusselutsatte personer er politiet avhengig av et godt samarbeid med barnevernet. Barn under barnevernets omsorg kan være utsatt for vold eller trusler om vold fra foreldre eller andre som står barnet nær, og trusselsituasjonen kan i enkelte tilfeller fortsette etter at barnet er fjernet fra hjemmet. Kommentarene i det følgende er knyttet til politiets og barnevernstjenestens arbeid for å beskytte trusselutsatte barn, da særlig ved hjelp av beskyttelsestiltaket graderte adresseopplysninger.

§ 5-8 Vedtak om fratakelse av foreldreansvar

Kripos støtter forslaget til ny § 5-8 og er enig med departementets merknader vedrørende behovet for fratakelse av foreldreansvaret i saker hvor barnet bor på sperret adresse og ikke skal ha kontakt med foreldrene. Det er viktig for ivaretagelsen av barnets sikkerhet at foreldrene ikke kan motsette seg en navneendring eller få rede på hva det nye navnet er.

§ 5-9 Oppheving av vedtak om fratakelse av foreldreansvar

Kripos støtter forslaget om lovfesting av adgangen til å oppheve et vedtak om fratakelse av foreldreansvar. Det understrekes at en tilbakeføring av foreldreansvaret til foreldrene etter Kripos' syn ikke bør vedtas så lenge barnet bor på sperret adresse. Offentlige digitale forvaltningsløsninger vil kunne utnyttes av foreldrene til å ta rede på hvor barnet oppholder seg dersom foreldreansvaret tilbakeføres, fordi innsyn i barns opplysninger i digitale forvaltningsløsninger i stor grad baserer seg på opplysninger om foreldreansvar fra folkeregisteret.

§ 7-2 Fylkesnemndas vedtak om samvær

Det legges til grunn at Fylkesnemndas anledning til å bestemme at foreldrene ikke skal ha rett til å vite hvor barnet er også vil gjelde for søsken og andre nærstående, jf. forslag til ny § 7-2 første ledd siste punktum. I situasjoner hvor barn har behov for beskyttelse fra foreldrene, vil barnet kunne ha det samme behovet for beskyttelse fra søsken og andre nærstående. I tilfeller om behovet for beskyttelse ikke strekker seg til søsken og andre nærstående, vil det kunne være en risiko for at barnet i en samværsituasjon avslører eget oppholdssted for søsken

og/eller andre nærstående. Søskene og andre nærstående vil kunne være sårbare for press fra barnets foreldre for å få informasjon om barnets oppholdssted.

Hva gjelder spørsmålet om i hvilken grad det bør innvilges samvær når barnet bor på sperret adresse, vises det til departementets uttalelser i Ot.prp. nr. 103 (2004-2005) s. 36:

"Departementet mener det i praksis vil være vanskelig, og normalt også umulig, å ivareta behovet for beskyttelse gjennom sperret adresse og fiktiv identitet samtidig som en trusselutøver har del i foreldreansvaret, samværsrett, eller opplysningsrett. Det kan ikke forventes at et barn under samværet skal klare å la være å røpe så vesentlige forhold i sin tilværelse som hvor han eller hun bor."

Det forutsettes at de samme betraktningene vil gjøre seg gjeldende ved fylkesnemndas avgjørelse av samværsaker etter ny barnevernslov § 7-2, også dersom saken gjelder samvær for søsken eller andre nærstående som også har et nært forhold til trusselutøver.

§ 12-5 Partenes rett til dokumentinnsyn og unntak fra innsyn for å beskytte barnet
Kripos støtter inntakelsen av en særskilt bestemmelse om partsinnsyn i barnevernsloven. Det foreslås at § 12-5 annet ledd endres slik at det tydeliggjøres at begrensningen i § 12-5 annet ledd siste punktum kun gjelder når innsyn er nektet etter § 12-5 annet ledd annet punktum, som beskrevet i høringsnotatet s. 248.

§ 14-6 Partenes rett til dokumentinnsyn

Etter Kripos' syn er det positivt at det gjøres unntak fra partenes rett til dokumentinnsyn når det er nødvendig for å beskytte anonyme vitner eller opplysninger som kan avsløre barnets oppholdssted når barnet bor på sperret adresse. En slik adgang til å nekte dokumentinnsyn kan være avgjørende for å holde barnets oppholdssted skjult når det er nødvendig.

§ 15-7 Barnevernstjenestens plikt til å kontakte politiet når barn flyttes til sperret adresse

Kripos støtter innføringen av en plikt for barnevernstjenesten til å kontakte politiet når de flytter trusselutsatte barn til sperret adresse. For at politiet skal kunne ivareta sikkerheten til barnet på best mulig måte, er politiet avhengig av å få varslingen før barnet faktisk flyttes, slik at politiet kan informere barnevernet dersom plasseringen av barnet anses sikkerhetsmessig uegnet. For øvrig vises til ovennevnte høringsuttalelse til NOU 2016:16 side 4 flg.

Med hilsen

Ketil Haukaas

Saksbehandler:

Kathrine Rogstad

seniorrådgiver

Telefon: 23208917

Kopi:

Det nasjonale

statsadvokatembetet

